

Dehálaš dáhpusat ja jahkelogut risttalaš historjjás reformašuvnna rájes otnáži:

1536-37:	Reformašuvdna čađahuvvo Dánmárkku/Norggas. Norgga Stáhtagirku ásahuvvo.
1600:	Amerihká kolonialiseren ja mišuneren
1618:	30-jagi soahti álgá. Riiddut gaskkal protestánttalaš ja katolalaš risttalašvuodaoskku.
1633:	Galileo Galilei ferte geassit ruovttuluotta iežas teoriijaid (ahte beaivváš lea gomuvuoda guovddáš, ii ge eanaspábba)
1650:	Kvekerlihkadus vuodđuduvvo
1700-logu miehtá:	Pietisma leavvá. Olmmoš ii galgga dušše čuovvut risttalaš ja girkolaš árbevieruid, muhto galgá váimmustis dovdat duohta ráhkesvuoda lpmilii ja risttalaš oskui. Lihkadusat šaddagohtet.
1700-27:	Thomas Von Westen (1682-1727) jođihii mišunerenbarggu sámiid gaskkas. Son lei oassi pietisttalaš lihkadusas mii čuožžilii 1700 logus Eurohpás. Son dáhtui ahte sámit galge oahppat risttalašvuoda sámegillii, vai sin osku ja jáhkku galggai dovdot duohta, persovnnalaš ja buhtis, ja ollit sámiid váimmuide.
1736:	Rihppaskuvla. Buot mánát galget čađahit rihppaskuvlla gos ohppet biibbala sisdoalu Luhtera dáhtu mielde.
1738:	Methodistalaš lihkadus morrána. John Wesley.
1789:	Fránska revolušuvdna
1800-logu álggus:	Haugeverddet/Haugianárat. Risttalaš lihkadus Norggas, maid Hans Nielsen Hauge vuodđudii. Váikkuhii garrasit Norgga servodateallimii ja ovdáneapmái.
1811:	Biibbal ilmmat lullisámegillii.
1800-logu miehtá:	Mišuneren Afrihkás.

1845:	Dissenterláhka ásahuvvo Norggas. Norgga álbmot ii leat šat lága bokte geatnegahtton čuovvut risttalašvuoda (Luhtera) oskku, ja leat miellahttun Norgga Girkus.
1846:	Læstadius morrána ja sárdnidišgoahtá Gárasavvonis Ruotas. Risttalaš lihkadus mii leavvá miehtá Sámis, maid Lars Levi Læstadius vuodđudii. Váikuhii garrasit Sámi servodateallimii ja ovdáneapmái.
1850:	Katolalaš oskusuorgi ásaha searvegottiid Norgii, fas.
1852:	Guovdageainnu stuimmit bohciidit go Læstadiusa-lihkadusa čuovvuleadjit garrasit vuostálastet gávpealbmáid ja báhpaid guvlui sajáiduvvama ja servodatlaš meannudemiid.
1859:	Darwina girji: On the Origin of Species by Means of Natural Selection, bovttii garra digaštallamiid ja rievdadii servodaga earret eará risttalašvuoda oidnui dasa mo eallin ja eanaspábba lea šaddan ja ovdánan.
1865:	Frelsesarmèen vuodđuduvvo. Industrialiseren lea olles leavttuin leavvam-in. Dat mielddisbuktá ahte geafivuolta leavvá, ja sosiála ráfehisvuodát lassánit.
1870:	Katolisisma vuostálastá modernismma.
1895:	Biibbal ilmmái davvisámegillii. Jáhkkoš-Lásse lei dan jorgalan go čohkkái Akerhus-latnis.
1964:	Oskkoldatlaš friddjavuohta Norggas, čallo/biddjo vuodđoláhkii.
1970-2000:	Eará máilmmioskkoldagat ja eallinoainnut čuvvot sisafárrejeddjiid, Norgii.
1990-logu miehtá:	Servodagas digaštallo mo oskkoldatoahpahuš galgá skuvllas, ja leat váidalusat dasa ahte skuvlla ulbmilparagráfa lea vuodđuduvvon risttalaš oskkoldaga vuodul.
1992:	Sámi girkoráđđi vuodđuduvvo.
2012:	Norgga girku ii leat šat stáhtagirku, muhto álbmotgirku.